

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

10 maja 2023 r.

Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P., Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy M. P.

Protokolant: stażysta Patrycja Dębniak

po rozpoznaniu 10 maja 2023 r.

na rozprawie

w sprawie z powództwa **M. D.**

przeciwko (...) **spółce akcyjnej z siedzibą w W.**

o zapłatę

I. Oddala powództwo.

II. Zasądza od powoda na rzecz pozwanego 1817 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 1800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od uprawomocnienia się wyroku.

Asesor sądowy M. P.

UZASADNIENIE

Pozwem z 18 listopada 2022 r. (data stempla pocztowego) powód M. D. zażądał od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. zapłaty 6.913,79 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot:

- 5.306,96 zł od dnia 4.11.2022 r. do dnia zapłaty,

- 480 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa prawnego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej wynikającej z tych norm, o ile nie zostanie złożony spis kosztów.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 15.10.2019 r. miało miejsce zdarzenie drogowe, na skutek którego uszkodzeniu uległ należący do poszkodowanego S. S. pojazd marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Powód podał, że w toku likwidacji szkody pozwany wypłacił poszkodowanemu odszkodowanie za uszkodzenie pojazdu w kwocie łącznej 4.607,17 zł brutto. Powód dochodzi brakującego odszkodowania w kwocie 5.306,96 zł brutto oraz refundacji kosztów sporządzenia opinii prywatnej w kwocie 480 zł. Powód skapitalizował odsetki od dnia następnego po dniu wymagalności od 3.12.2019 r. do dnia 3.11.2022 r. Kwota skapitalizowanych odsetek to 1.126,83 zł. Roszczenie odsetkowe zostało oznaczone na dzień po kapitalizacji.

W dniu 16.01.2023 r. w sprawie VII Nc 2585/22 Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w P. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W sprzeciwie wniesionym w ustawowym terminie pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej powoda z uwagi na nieuiszczenie wynagrodzenia wynikającego z umowy cesji wierzytelności. Nadto powód zakwestionował wysokość roszczenia dochodzonego przez powoda, w szczególności rodzaj uszkodzonych części, rodzaj części jakich należy użyć do naprawy uszkodzonego pojazdu, kwotę podatku VAT zawierającego się w kosztach naprawy pojazdu oraz roszczenie dotyczące zwrotu kosztów sporządzenia prywatnej kalkulacji przez powoda jak również obejmujące odsetki za opóźnienie.

STAN FAKTYCZNY:

W dniu 15.10.2019 r. miało miejsce zdarzenie drogowe, na skutek którego uszkodzeniu uległ należący do poszkodowanego S. S. pojazd marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Sprawca szkody posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń.

bezsporne

W toku likwidacji szkody pozwany wypłacił poszkodowanemu odszkodowanie za uszkodzenie pojazdu w kwocie łącznej 4.607,17 zł brutto. Koszt naprawy nie przewyższył wartości pojazdu w stanie nieuszkodzonym, nie nastąpiło zjawisko szkody całkowitej.

Dowód: akta szkody nr (...) znajdujące się na płycie CD (k. 60), decyzja pozwanego z 4.02.2020 r. (k. 12), ustalenie wysokości szkody (k. 13, 14-19)

Powód M. D. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w E..

W dniu 04.08.2022 r. poszkodowany S. S. zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności „z tytułu kosztów naprawy OC posiadacza pojazdu”, na mocy której przelał na powoda jako cesjonariusza wierzytelność, jaka mu przysługiwała w stosunku do sprawcy zdarzenia komunikacyjnego z dnia 15.10.2019 r. i jego ubezpieczyciela w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w związku ze szkodą w pojeździe marki R. o numerze rejestracyjnym (...) zarejestrowaną w (...) S.A., w szczególności prawo do pełnego odszkodowania i informacji.

W dniu 31.08.2022 r. powód przesłał do pozwanego maila informując o cesji wierzytelności.

Dowód: umowa przelewu wierzytelności z 04.08.2022 r. (k. 22), mail z 31.08.2022 r. (k. 20), powiadomienie o przelewie wierzytelności z 04.08.2022 r. (k. 23), oświadczenie S. S. z 04.08.2022 r. (k. 24)

W umowie przelewu wierzytelności między S. S. (zwanym cedentem) a powodem P. z siedzibą w E. reprezentowaną przez M. D. (zwanym cesjonariuszem) wskazano m.in., że:

- Cedent przenosi wierzytelność na rzecz Cesjonariusza wraz z wszelkimi prawami z nią związanymi. W szczególności Cedent przenosi na rzecz Cesjonariusza prawo do pełnego odszkodowania i informacji, w tym także do uzyskiwania od podmiotu likwidującego szkodę wszelkich dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności za zdarzenie lub wysokości odszkodowania (akta szkody). (§2 ust. 1)

- Wynagrodzenie Cedenta stanowi kwota 600 zł brutto. (§2 ust. 2)

- Środki finansowe wypłacone Cedentowi na dzień podpisania niniejszej umowy przez Zakład (...) lub podmiot likwidujący szkodę stanowią własność Cedenta i nie są objęte przelewem wierzytelności. (§2 ust. 3)

- Umowę uznaje się za zawartą z chwilą przekazania przez Cesjonariusza wynagrodzenia dla cedenta na kwotę podaną w §2 ust. 2 niniejszej umowy. (§2 ust. 4)

Dowód: umowa cesji wierzytelności z 04.08.2022 r. (k. 22), wydruk z (...) z 20.06.2022 r. (k. 35)

W dniu 30 sierpnia 2022 r. cesjonariusz (powód) P. M. D. dokonał zapłaty na rzecz cedenta S. S. kwotę 528 zł. W tytule przelewu zapisano: wynagrodzenie cedenta za przelew wierzytelności z dnia 04/08/2022 dot. szk. (...).

Dowód: potwierdzenie przelewu – wydruku z 30.08.2022 r. (k. 25), zeznania świadka S. S. (k. 84)

OCENA DOWODÓW

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dowodów z dokumentów, w tym kopii i wydruków.

Sąd uznał za wiarygodne zebrane w sprawie dokumenty prywatne, przypisując im znaczenie jakie wynika z art. 245 k.p.c. Zgodnie z art. 245 k.p.c. dokument prywatny nie korzysta z domniemania zgodności z prawdą oświadczeń w nich zawartych, a jedynie z domniemania, iż osoba podpisana złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Przedłożone przez powoda kopie dokumentów, co do których było możliwe ustalenie ich wystawców i treści, sąd ocenił jako dokumenty w rozumieniu art. 243¹ k.p.c.

Pozwany kwestionował brak legitymacji czynnej powoda. Sąd uznał za wiarygodne zebrane w sprawie dokumenty. Strony nie kwestionowały ich wiarygodności, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu.

Zeznania świadka również oceniono jako wiarygodne. Świadek był poszkodowanym w wyniku zdarzenia z dnia 15.10.2019 r., zatem posiadał najlepszą wiedzę co do jego przebiegu oraz postępowania likwidacyjnego. Świadek nie był związany z żadną ze stron. Zeznania świadka były spójne, rzetelne, logiczne i wewnętrznie niesprzeczne i korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie. Nie były one kwestionowane w toku procesu.

Sąd postanowił pominąć wniosek powoda i pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na podstawie art. 235² § 1 punkt 2 i 5 k.p.c., bowiem dowód ten miałby wykazać fakt nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy i zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania.

OCENA PRAWNA:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Bezspornym między stronami było, iż w dniu 15.10.2019 r. doszło do zdarzenia, w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) oraz to, że sprawca szkody posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń. Bezspornym było również wypłacenie przez pozwanego kwoty 4.607,17 tytułem zwrotu kosztów naprawy.

W pierwszej kolejności oraz wobec podniesionego przez pozwanego zarzutu, należało rozważyć kwestie ważności i skuteczności umowy cesji wierzytelności, a co za tym idzie legitymacji czynnej powoda.

Legitymacja materialna w przeciwieństwie do zdolności sądowej i zdolności procesowej nie jest żadną ogólną kwalifikacją prawną jakiegoś podmiotu, ale jest szczególnym uprawnieniem konkretnego podmiotu ocenianym z punktu widzenia prawa materialnego. Zdolność sądowa oznacza, że dany podmiot może być stroną w każdym procesie. Zdolność procesowa oznacza, że podmiot może osobiście lub przez pełnomocnika działać w procesie, a legitymacja procesowa materialna oznacza, że dany podmiot legitymowany jest do występowania w charakterze strony w konkretnym procesie w stosunku do jego przedmiotu. Nie ulega wątpliwości, że tylko ze stosunku określonego przez

prawo materialne płynie uprawnienie konkretnego podmiotu do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu konkretnemu podmiotowi. Jeśli zostanie wykazane, że strony są związane prawnomaterialnie z przedmiotem procesu, którym jest roszczenie, to zostanie wykazana legitymacja powodów (czynna) i pozwanego (bierna). Inaczej mówiąc legitymacja materialna wynika ze stosunku prawnego wiążącego strony procesowe. Posiadanie legitymacji stanowi przesłankę merytorycznego rozpoznania sprawy, bowiem jeśli sąd stwierdzi, że strony łączy więź materialnoprawna i żądanie powoda jest uzasadnione, udzieli mu ochrony. Sprawa dotycząca określonego stosunku prawnego nie może być zatem wszczęta przez jakikolwiek podmiot, lecz jedynie przez podmiot określony, któremu służy do tego uprawnienie. Przed oceną merytoryczną sprawy sąd zawsze z urzędu ustala czy strony występujące w procesie posiadają legitymację, jej brak zawsze skutkuje bowiem oddaleniem powództwa bez potrzeby, a dokładniej bez możliwości merytorycznej oceny roszczenia (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 2 kwietnia 2009 r. I ACa 53/09; wyrok Sądu Najwyższego z 24 września 2009 r. II PK 78/09).

Jak stanowi art. 509 § 1 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Natomiast z treści § 2 powołanego wyżej przepisu wynika, że wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Przedmiotem przelewu może być także dostatecznie oznaczona wierzytelność przyszła. Jest przy tym oczywiste, że z treści umowy przelewu zawartej przez strony musi wynikać jej przedmiot. Innymi słowy skuteczność umowy przelewu wierzytelności uzależniona jest m.in. od skonkretyzowania przez strony wierzytelności będącej jej przedmiotem. Wierzytelność, która ma stanowić przedmiot rozporządzenia, powinna być w dostateczny sposób oznaczona (zindywidualizowana). Dotyczy to przede wszystkim wyraźnego określenia stosunku zobowiązaniowego, którego elementem jest zbywana wierzytelność (por. wyrok SN z 11 maja 1999 r., III CKN 423/98, Biul. SN 2000, nr 1, s. 1), a zatem oznaczania stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Strony stosunku, świadczenie oraz przedmiot świadczenia muszą być oznaczone, bądź przynajmniej możliwe do oznaczenia (oznaczalne) w momencie zawierania umowy przenoszącej wierzytelność. Z treści umowy przelewu zawartej przez strony musi wynikać jej przedmiot. Skuteczność umowy przelewu wierzytelności uzależniona jest jednak przede wszystkim od istnienia wierzytelności będącej jej przedmiotem. Cesjonariusza nie chroni dobra wiara, dlatego nabędzie on wierzytelność w takim zakresie i tylko wówczas, gdy służyła ona cedentowi a przeniesienie wierzytelności odbywa się więc zgodnie z zasadą, że nikt nie może przenieść więcej praw niż sam posiada.

Co do umowy cesji wierzytelności z dnia 4 sierpnia 2022 r., pozwany słusznie podniósł zarzut braku legitymacji czynnej powoda. Powód w świetle art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. nie wykazał, aby nabył skutecznie wierzytelność od S. S.. Zgodnie z § 2 umowy przelewu wierzytelności z dnia 04.08.2022 r. zapłata wynagrodzenia warunkowała skutek rzeczowy cesji (cyt. § 2: „...Umowę uznaje się za zawartą z chwilą przekazania przez cesjonariusza wynagrodzenia dla cedenta na kwotę podaną w § 2 ust. 2 niniejszej umowy”). W umowie w § 2 ust. 2 wyraźnie wskazano, że wynagrodzenie cedenta stanowi kwota 600 zł brutto. Kwestia zapłaty wynagrodzenia za nabywane cesją wierzytelności jest kluczowa dla oceny, czy cesja była skuteczna w zakresie przeniesienia wierzytelności. Tymczasem powód nie przedstawił żadnego dowodu na tę okoliczność – brak jest dowodu zapłaty wynagrodzenia w wysokości 600 zł. Powód przedłożył potwierdzenie przelewu na kwotę 528 zł (k. 25). Świadek w swoich zeznaniach potwierdził fakt, że otrzymał od powoda przelew na niecałe 600 zł (k. 84). Z zapisów umowy wynika, że umowa została zawarta pod warunkiem zawieszającym tj. wywrze ona skutek tylko wówczas gdy cesjonariusz (powód) dokona zapłaty na rzecz cedenta kwoty podanej w § 2 ust. 2 umowy, czyli 600 zł. Z potwierdzenia przelewu na sumę 528 zł oraz zeznań świadka S. S. wynika, że kwota 600 zł nie została przekazana dla cedenta, co oznacza, że podany w umowie cesji warunek nie został spełniony. Tym samym nie doszło do skutecznego zawarcia umowy, a skoro tak, to powód nie nabył przysługującego poszkodowanemu roszczenia odszkodowawczego od pozwanego.

Jakkolwiek można przypuszczać, że powód we własnym zakresie dokonał pomniejszenia ustalonej z poszkodowanym sumy 600 zł o 12% z tytułu podatku dochodowego (600 zł - 12% podatku PIT = 528 zł), jednak okoliczność ta nie ma wpływu dla ustalenia skuteczności umowy cesji. Powód umówił się z poszkodowanym o zapłatę sumy 600 zł, a nie o zapłatę sumy 600 zł pomniejszonej o określony procent odpowiadający. Powód nie przedłożył jakiegokolwiek dowodu, czy podatek ten został faktycznie przez powoda w imieniu poszkodowanego zapłacony. Powód nie przedstawił

również informacji, czy poszkodowany w ogóle był zobowiązany do zapłaty tego podatku. Powód mógł korzystać z określonych zwolnień podmiotowych czy przedmiotowych podatku PIT lub też uzyskiwane przez niego dochody mogły nie przekraczać kwoty wolnej od podatku.

W ocenie Sądu powód nie wykazał legitymacji czynnej w sprawie – nie sprostał ciężarowi dowodu (art. 6 k.c.) w udowodnieniu, że to jemu przysługuje roszczenie do oznaczonej w pozwie osoby.

Fakt zawarcia umowy cesji wierzytelności i jej treść powinna udowodnić strona powodowa, zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu wynikającym z przepisu art. 6 k.c. oraz stanowiącego jego odpowiednik procesowy art. 232 k.p.c., skoro z faktu zawarcia wskazywanej umowy wywodzi skutki prawne. Powód winien wykazać, że skutecznie nabył wierzytelność objętą umową sprzedaży wierzytelności, to jest, że dokonał w określonym w umowie terminie zapłaty całości wynagrodzenia oraz że wierzycielowi przysługiwała dochodzona pozwem wierzytelność.

W tych okolicznościach zbędne było odnoszenie się do roszczenia powoda i zarzutów pozwanego dotyczących wysokości roszczenia. Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił powództwo.

KOSZTY PROCESU

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w punkcie 2 wyroku.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, kosztami postępowania obciążono powoda w całości i z tego tytułu zasądzono na rzecz pozwanego kwotę 1.817 zł. Na koszty złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w wysokości 1.800 zł ustalone na podstawie § 2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i 17 zł tytułem opłaty skarbowej uiszczonej od udzielonego pełnomocnictwa. Od kosztów procesu pozwanemu należą się również odsetki ustawowe za opóźnienie liczone od daty uprawomocnienia się wyroku.

Asesor sądowy M. P.